

Samen werken aan een sterk bibliotheeknetwerk in Noord-Holland

Nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)

Openbare bibliotheken spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Ze bieden inwoners toegang tot kennis, ontwikkeling, ontmoeting en participatie. Om deze maatschappelijke functie toekomstbestendig te maken en de beschikbaarheid en bereikbaarheid voor de inwoners te vergroten, wordt de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) naar verwachting in 2027 gewijzigd.

Wat betekent dit voor gemeenten, bibliotheken en de provincie?

Met de voorgenomen wijziging van de Wsob krijgen gemeenten een wettelijke zorgplicht voor openbare bibliotheekvoorzieningen. Provincies krijgen een zorgplicht voor de provinciale ondersteuningsinstelling en een nieuwe rol in het interbestuurlijk toezicht op de gemeentelijke zorgplicht.

Gemeenten worden verplicht om samen met de lokale bibliotheekinstelling een meerjarenplan voor de bibliotheekvoorziening op te stellen en aan de provincie toe te sturen. Dit plan vormt een belangrijke basis voor het provinciale toezicht.

Voor bibliotheken betekent de wetswijziging dat zij een belangrijke partner zijn bij het ontwikkelen van ambities en afspraken over de lokale bibliotheekvoorziening.

De nieuwe zorgplicht van de provincie sluit aan bij de huidige praktijk. Via Probiblio werkt de provincie Noord-Holland al aan een sterk bibliotheeknetwerk. Het interbestuurlijk toezicht ziet de provincie als een waardevolle aanvulling en als sluitstuk op de inzet voor een sterk en toekomstbestendig bibliotheekstelsel.

Interbestuurlijk toezicht: samen ontwikkelen

De nieuwe wet geeft provincies de verantwoordelijkheid om toezicht te houden op de uitvoering van de gemeentelijke zorgplicht.

Hoe dit toezicht er precies uit gaat zien, wordt de komende jaren uitgewerkt binnen de wettelijke kaders.

Daarbij staat één uitgangspunt centraal:

Vertrouwen als basis

De provincie sluit aan bij de uitgangspunten van het generiek interbestuurlijk toezicht: vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten, ruimte waar het goed gaat en extra aandacht waar dat nodig is.

De provincie Noord-Holland gaat aan de slag met de verdere ontwikkeling van het toezichtproces en de wijze waarop informatie-uitwisseling en verantwoording wordt ingericht. Gemeenten worden tijdig geïnformeerd over het verloop van dit proces en de inrichting van het interbestuurlijk toezicht.

Hoe nu verder?

De verwachting is dat de gewijzigde Wsob in 2027 in werking treedt. Daarna geldt een overgangsperiode (van waarschijnlijk 3 jaar) waarin gemeenten en provincies de tijd krijgen om aan de nieuwe zorgplicht te voldoen. In deze periode werkt de provincie aan een passende inrichting van het interbestuurlijk toezicht.

Het meerjarenplan van een gemeente (nieuw onderdeel van de zorgplicht) dient uiterlijk 1 jaar na de inwerkingtreding nieuwe Wsob gereed te zijn en aan de provincie Noord-Holland te worden toegestuurd.

Gemeenten, bibliotheekorganisaties en Probiblio worden betrokken bij de informatie-uitwisseling in voorbereiding op de nieuwe wettelijke verantwoordelijkheden.

Na vaststelling van de wetswijziging informeert de provincie gemeenten over het proces en de planning voor de vormgeving van het interbestuurlijk toezicht en over wat er van gemeenten verwacht wordt ten aanzien van de meerjarenplannen.

Meer informatie of contact?

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkt momenteel aan een handreiking die gemeenten ondersteunt bij de voorbereiding op de nieuwe wettelijke zorgplicht.

Voor informatie voor bibliotheken over de samenwerking met gemeenten: www.probiblio.nl/dienst/samen-sterker-met-gemeenten

Voor contact met de provincie Noord-Holland over bibliotheekbeleid:

Karin Geelink (karin.geelink@noord-holland.nl)